

LEYKOPLAKIYANING KELIB CHIQISHI, ASORATLARI VA DAVOLASH

*Alfraganus Universiteti Stomatologiya va farmatsiya fakulteti,
Stomatologiya yo'nalishi 4 - kurs talabasi*

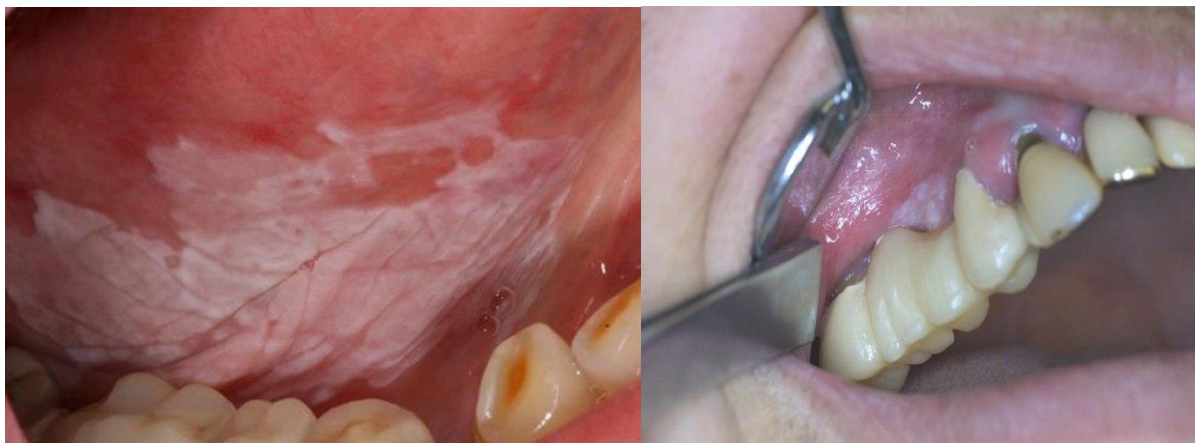
O'ktamova Shaxnozabonu

*Alfraganus Universiteti Stomatologiya va farmatsiya fakulteti,
Stomatologiya yo'nalishi dekani Xudoyberdiyev Olloqul Isoqovich*

Annotatsiya: *Ushbu maqolada og'iz bo'shlig'i leykoplakiyasining kelib chiqish sabablari, xavf omillari, klinik ko'rinishlari, asoratlari, oldini olish va zamonaviy davolash usullari yoritilgan. Leykoplakiyaning erkaklarda ko'proq uchrashi, tamaki mahsulotlaridan foydalanish bilan bog'liqligi hamda malignizatsiya xavfi haqida ma'lumotlar keltirilgan. Shuningdek, kasallikni erta aniqlash, biopsiya o'tkazish va muntazam stomatologik nazoratning ahamiyati bayon etilgan.*

Kalit so'zi: *leykoplakiya, og'iz bo'shlig'i, shilliq qavat, tamaki, malignizatsiya, displaziya, biopsiya, og'iz saratoni, profilaktika, davolash.*

Leykoplakiya — og'iz shilliq qavatida oq rangli, qirib tashlaganda ketmaydigan oq dog' yoki blyashka hisoblanadi. U xavfli og'iz shilliq qavati kasalligi (OPMD) hisoblanadi, ya'ni ayrim hollarda saratonga aylanishi mumkin. Leykoplakiyaning 3 ta turi mavjud. 1.Oddiy - gomogen leykoplakiya. Bunda ko'rinishi bir xil oq rangda, tekis holatda ko'rishimiz mumkin. Odatda og'riqsiz kechadi, qirib tashlanganda ketmaydi.

2. Nogomogen leykoplakiya. Bu turida asosan qizil va oq sohalar aralash holatda bo'ladi.

3. Verrukoz (so'galsimon) leykoplakiya. Yuzasi g'adir - budir, burishgan o'simtasimon ko'rinishda bo'ladi.

Leykoplakiyaning yagona sababi yo'q ammo xavf omillariga: tamaki chekish, nos, nasvay va boshqa tutunsiz tamaki mahsulotlari, spirtli ichimliklarni ko'p iste'mol qilis, tishning o'tkir qirrasi yoki noto'g'ri protezning doimiy ishqalanishi, surunkali mexanik yoki kimyoviy ta'sir, og'iz bo'shlig'ining yomon gigiyenasi, ayrim hollarda esa sababi aniqlanmaydi bu idiopatik leyoplakia deb nomlanadi. Chekish va alkogol ham iste'mol qilish birga bo'lsa, xavf yanada ortadi. Leykoplakiya ko'pincha yonoq shilliq qavatida, tilning yon va ustki qismlarida, milkda, og'iz tubida, tanglayda uchraydi. Til va og'iz tubidagi leyoplakiyalar notekis ko'rinishda bo'lishi xavf darajasi yuqoriligini ko'rsatadi. Xavf ushbu holatlarda yuqoriroq bo'ladi: dog' notekis bo'lishi, qizil va oq aralash ko'rinishda — eritroleukoplakia, til yoki og'iz tubida joylashishi, katta hajmda bo'lishi, biopsiyada epitelial displaziya aniqlangan holatlarda. Shunday ekan har qanday oq dog'ni oddiy "karash" deb qoldirish mumkin emas.

Leykoplakiyani eng samarali oldini olish chorasi chekishni to'xtatish, nasvaydan voz kechish hisoblanadi. Tishlarda o'tkir qirralar bo'lsa davolatish, noto'g'ri protezlarni to'g'irlash, og'iz gigiyenasiga rioya qilish, muntazam stomatolog ko'rigidan o'tish Asosiy profilaktik omillardan hisoblanadi.

Leykoplakiyaning turi va biopsiya natijasiga qarab davolash rejasi tuziladi.

Birinchi o'rinda sababini yo'qotish lozim. Ikkinchi o'rinda biopsiya ayniqsa katta, notekis yoki uzoq saqlanayotgan o'choqlarda biopsiya va gistologik tekshiruv o'tkazish muhim. Biopsiyada epitelial displaziya bor yoki yo'qligi aniqlanadi. Uchinchi o'rinda jarrohlik yo'li bilan displaziya mavjud bo'lsa yoki o'choq klinik jihatdan xavfli bo'lsa lazer yordamida olib tashlanadi.

Leykoplakiya asosan erkaklarda ko'proq uchraydi. Aholiga asoslangan tadqiqotlarda erkaklarda taxminan 5,86%, ayollarda 1,50% ko'rsatkichi qayd etilgan. Buning asosiy sabablaridan biri erkaklarda chekish va tamaki mahsulotlaridan foydalanish yuqori bo'lgani. Lekin muhim nuqta: leyoplakiyaning saratonga aylanish xavfi ayrim guruhlarda, jumladan ayollarda ham yuqoriroq bo'lishi mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Terapevtik stomatologiya Borovskiy E.V.
2. Og'iz bo'shlig'i shilliq qavati kasalliklari Baxromov A.A.